

Samarbejde med forældre om børns læring

Side 1/7

Samarbejde med forældre om børns læring status og opmærksomhedspunkter juni 2015

Dette notat præsenterer aktuelle opmærksomhedspunkter i forbindelse med samarbejde med forældre om børns læring. Som baggrund refereres kort udvalgte forsknings- og undersøgelsesresultater samt mål og rammer for samarbejdet med forældre i folkeskolen. Notatet er blevet til i samarbejde med en kommunal arbejdsgruppe.

1. Aktuelle opmærksomhedspunkter

Behov for at udvikle en ny praksis, hvor eleverne er indgangen til samarbejdet med forældrene

Folkeskolen er midt i en omfattende omstillingsproces, hvor der sættes markant fokus på elevernes læring og trivsel. Eleverne møder en ny, længere og mere varieret skoledag, hvor lærere, pædagoger og eksterne samarbejder om at organisere og tilrettelægge læreprocesser og følge op på resultater og progression sammen med eleverne.

Skolens nye fokus og dagligdag skal afspejles i en ændret praksis i samarbejdet med forældrene. Der er tale om en decideret kulturforandring for både skolen, forældrene og eleverne. Forældrene skal vænne sig til at blive inddraget løbende og konkret i deres barns læreprocesser – med mere fokus på barnets progression end på de resultater, det opnår.

Måske er det barnet selv, der præsenterer sine læringsmål for forældrene og redegør for succes'er og udfordringer undervejs i læreprocessen. Forældrene vil kunne – og skulle – følge med og deltage aktivt digitalt, herunder i arbejdet med barnets elevplan. Til gengæld må forældre indstille sig på, at

lektiebegrebet er under forandring, og at mange børn ikke vil have lektier som dem, forældrene havde, da de gik i skole. Måske består fremtidens lektier i, at barnet skal reflektere over dagens eller ugens læringsudbytte – og snakke med sine forældre om det.

- Hvordan kan skolens samarbejde med forældre om børns læring konkret organiseres og tilrettelægges, så det understøtter skolens fokus på læring?
- Hvordan kan lærere og pædagoger samarbejde om opgaven – og hvad er de hver især ansvarlige for?
- Hvordan får forældre og børn medejerskab til den nye praksis, som skolen ønsker i samarbejdet om elevernes læring?

Behov for et differentieret forældresamarbejde, både når det gælder indhold og form

Alle børn og forældre er forskellige. Ligesom skolen skal tilrettelægge undervisningen, så den svarer til den enkelte elevs behov og forudsætninger, vil det være hensigtsmæssigt at tilrettelægge samarbejdet med forældrene under hensyntagen til deres forskellige forudsætninger. Alle forældre har ressourcer, der kan sættes i spil i forhold til deres børn.

- Hvordan organiseres og tilrettelægges samarbejdet med forældrene på måder, så alle forældres ressourcer sættes bedst muligt i spil i samarbejdet om deres børns læring?

Mulighed for at sætte tydelig kommunalpolitisk retning for forældresamarbejdet

Kommunalbestyrelsen kan sætte mål for samarbejdet med forældrene, som sætter en tydelig retning for, hvad samarbejdet skal tage afsæt i og have fokus på. Kommunalbestyrelsen kan samtidig sætte mål for, hvordan samarbejdet med forældre skal tænkes på tværs af hele børneområdet, sådan at forældrene ikke mødes af vidt forskellige forventninger i fx dagtilbud, skole, fritidstilbud og på det sociale område.

- Er der behov for (nye) kommunalpolitiske mål for samarbejdet med forældre om børns læring?
- Hvilke konkrete muligheder og anledninger er der til at sætte øget kommunalpolitisk fokus på samarbejdet med forældre om børns læring?

Skolebestyrelsens principper for skolens og forældrenes ansvar i skole-hjem-samarbejdet kan understøtte den nødvendige omstilling

Skolebestyrelsen kan spille en vigtig rolle ved at sætte en dialog i gang om, hvad det skal til i samarbejdet mellem skole og hjem, når alle børn skal blive så dygtige som de kan, samtidig med at de trives. Dialogen kan bl.a. føde ind til bestyrelsens fastsættelse af principper. Principper, der fastholder hidtidige aktiviteter som ”forældrekonsultationer” og traditionelle forældremøder, der hovedsagelig består i, at skolen orienterer om kommende aktiviteter, understøtter ikke folkeskolereformens fokus på læring og trivsel optimalt.

- Hvordan kan skolebestyrelsen igangsætte og udvikle dialogen med alle forældre om henholdsvis skolens og forældrenes ansvar i samarbejdet om elevernes læring?

Forvaltninger og skoleledelser kan understøtte omstillingen af forældresamarbejdet

Forvaltningen kan understøtte skolernes udvikling af samarbejdet med forældre om børns læring. Det kan fx ske ved at sætte temaet på dagsordenen i skolelederkredsen og ved at understøtte skolebestyrelsernes arbejde, fx med inspirationsmateriale og ved at facilitere dialog og videndeling på tværs af skoler. Skolelederne kan igangsætte en udviklingsproces på den enkelte skole.

- Hvordan kan forvaltning og skoleledelse bedst understøtte omstilling af samarbejdet med forældre om børns læring – i det fælles skolevæsen og på den enkelte skole?

Behov for forskning

Der er behov for dansk forskning om, hvad der virker i både det brede og det differentierede samarbejde med forældre om børns læring og trivsel.

2. Forskningsresultater om forældres betydning for børns læring

Forskning, herunder forskningsoversigter og undersøgelser, hvor børn og forældre følges over en årrække, viser bl.a. følgende:

Et godt hjemmelæringsmiljø øger børnenes sandsynlighed for at klare sig godt i skolen – uanset forældrenes økonomiske, sociale og etniske

baggrund. Et godt hjemmelæringsmiljø omfatter bl.a. en aktiv familiekultur, hvor forældrene fra børnene er helt små og op igennem barndommen:

- ofte spiser et hovedmåltid sammen hele familien
- læser højt for og med børnene
- snakker sammen om det, man ser i tv
- tager på fælles ture
- går på biblioteket med børnene
- synger, leger med rim og remser, tal, former og bogstaver.

Forældres aktive involvering i deres børns liv gennem at vise interesse for og deltage i barnets aktiviteter, herunder skolearbejdet, bidrager til, at barnet ser sig selv som et menneske, der lærer og er i udvikling.

Forældrenes adfærd påvirker først og fremmest barnets selvopfattelse.

Referencer: Beatrice Schindler Rangvid, Edward Melhuish og Charles Deforges

3. Udvalgte undersøgelsesresultater

Hvordan oplever forældrene aktuelt samarbejdet med skolen om deres børn(s læring)

Hvordan oplever du skole-hjem-samarbejdet (forældremøder, skole-hjem-samtaler, direkte kontakt til lærerne o.s.v.) dette skoleår i forhold til sidste skoleår?

Meget bedre/bedre	Hverken bedre eller dårligere	Dårligere/meget dårligere	Ved ikke
10 %	62 %	26 %	3 %

Hvordan synes du skole-hjem-samarbejdet (forældremøder, skole-hjem-samtaler, direkte kontakt til lærerne o.s.v.) fungerer?

Meget godt/godt	Hverken godt eller dårligt	Dårligt/meget dårligt	Ved ikke
47 %	29 %	22 %	3 %

Hvordan oplever du, at lærere og pædagoger inddrager dig i samarbejdet om at understøtte dit barns læring dette skoleår i forhold til sidste skoleår?

Jeg bliver inddraget langt mere/mere	Ingen ændring	Jeg bliver inddraget mindre/langt mindre	Ved ikke
9 %	65 %	23 %	3 %

Kilde: YouGovs undersøgelse for KL blandt 1.190 forældre i folkeskolen, gennemført i december 2014

Hvad ved forældre om faglige mål for deres børn

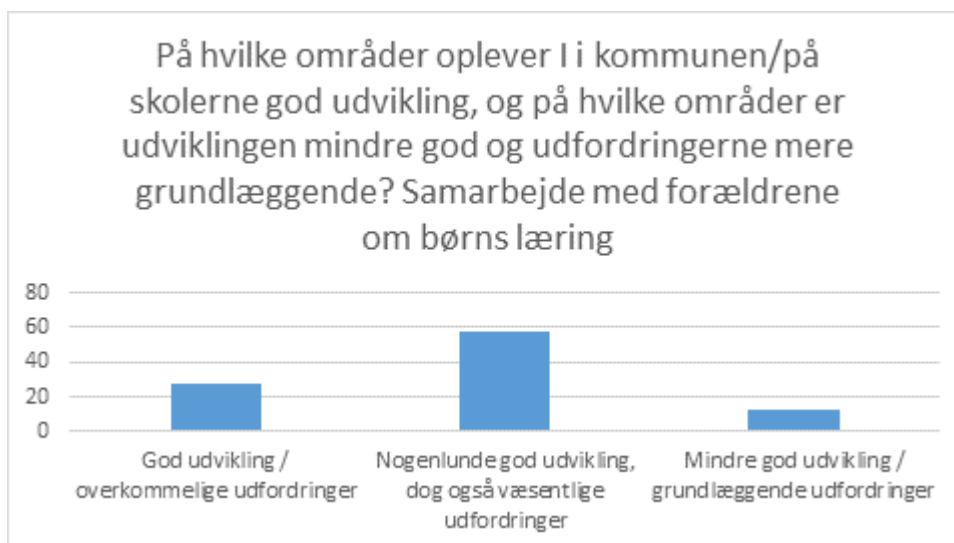
En undersøgelse, som Skole og Forældre har gennemført i december 2014 blandt 600 forældre til skolebørn, viser bl.a. følgende resultater:

- 41 % har ikke hørt om Fælles Mål
- 59 % ved ikke, hvilke Fælles Mål, der gælder for deres barns klassetrin
- 43 % mener ikke, der er opstillet individuelle mål for deres barn
- 46 % mener, at deres barn i ringe eller meget ringe grad er bevidst om, hvad han/hun skal gøre for at nå de faglige mål for de forskellige fag

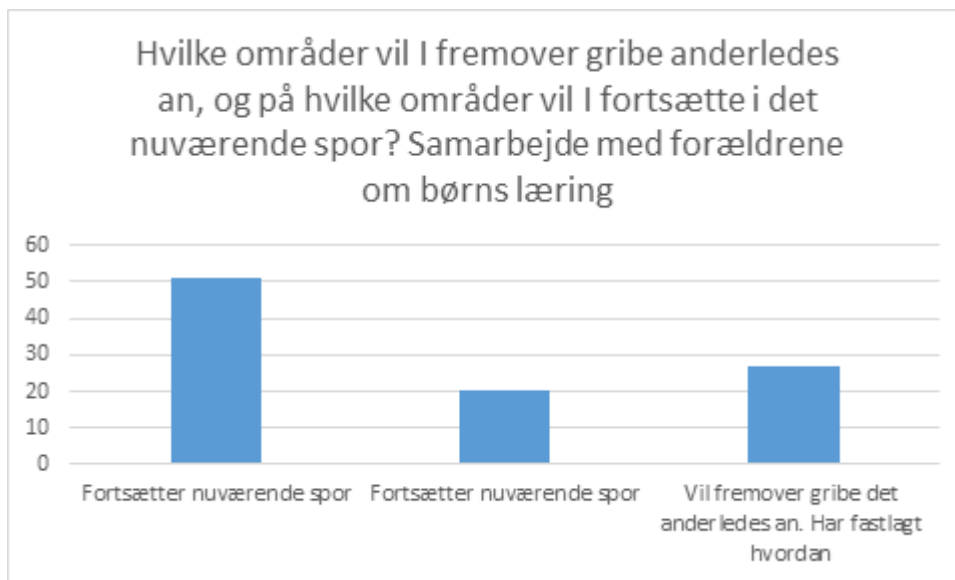
Hvordan vurderer de kommunale forvaltninger samarbejdet med forældre om børns læring

Af KL's undersøgelse blandt kommunale forvaltninger i *efteråret 2014* fremgår, at opgaverne vedrørende samarbejde med og inddragelse af forældre typisk ikke er et fælles tema for skolevæsenet, men i høj grad overlades til den enkelte skole.

I KL's undersøgelse blandt kommunale forvaltninger i *foråret 2015* vurderer knap hver tredje forvaltning, at kommunen/skolerne er i god udvikling med samarbejdet med forældre om børns læring. Flertallet af forvaltningerne vurderer imidlertid kun at være i nogenlunde god udvikling med indsatsen og oplever væsentlige udfordringer. Godt 10 % af forvaltningerne vurderer, at indsatsen er i mindre god udvikling og er kendetegnet ved grundlæggende udfordringer.

I forlængelse heraf vil ca. halvdelen af kommunerne gribe indsatsen i forhold til samarbejdet med forældrene anderledes an fremover. Hovedparten af disse kommuner har dog endnu ikke fastlagt, hvad de vil gøre anderledes.

Kun ganske få kommuner vurderer, at samarbejdet med forældre er et de 5 områder, hvor der er størst behov for kompetenceudvikling af lærere og pædagoger.

4. Mål og rammer

Det fremgår af folkeskoleloven § 1, stk. 1, at forældrene er skolens primære samarbejdspartner:

Folkeskolen skal i samarbejde med forældrene give eleverne kundskaber og færdigheder, der:

- *Forbereder dem til videre uddannelse og giver dem lyst til at lære mere*
- *Gør dem fortrolige med dansk kultur og historie*
- *Giver dem forståelse for andre lande og kulturer*
- *Bidrager til deres forståelse for menneskets samspil med naturen og fremmer den enkelte elevs alsidige udvikling.*

Som følge af folkeskolereformen skal den enkelte skolebestyrelse som noget nyt fastsætte principper for henholdsvis skolens og forældrenes ansvar i skole-hjem-samarbejdet.

Med reformen er det også præciseret, at elevplanerne nu skal indeholde:

- Individuelle læringsmål for den enkelte elev
- Status, der viser progression i forhold til målene

- Opfølgning, der beskriver, hvordan elev, lærer og eventuelt forældre skal følge op på målene.

Elevplanerne skal være digitale og tilgængelige for forældrene. Det aftalte brugerportalsinitiativ, som skal realiseres i kommunerne i de kommende år i form af en samarbejdsplatform og en læringsplatform, skal understøtte arbejdet med digitale elevplaner, så de kommer til at fungere som en løbende fælles plan for lærere, pædagoger, elever og forældre.